

3. Пам'ять і меморіалізація у громадах: як приймати рішення. Gedos. URL: <https://cedos.org.ua/events/pamyat-i-memorializacziya-u-gromadah-yak-pryjmaty-rishennya/>

4. Форми меморіалізації визначних місць пам'яті. Історична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2022/11/18/162060/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-390-6-4>

МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКЕ МИСТЕЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ

Новакович М. О.

*доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри музичної медієвістики та україністики
Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка*

Шиманський П. Й.

*доктор філософії,
доцент кафедри музичного мистецтва
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

У час широкомасштабної загарбницької інвазії російської федерації проти України молоде покоління нашої мистецької молоді змушене здобувати свою освіту і професійну кваліфікацію у надзвичайно складних умовах воєнної агресії. Йдеться не лише про перервані, внаслідок ракетних загроз, заняття у музичних школах і вищих учбових закладах, вимушене навчання онлайн, через відсутність пристосованих бомбосховищ тощо. Особливо важко зараз тим представниками нашої молоді, які до війни відвідували в Україні та за її межами майстер-класи для вдосконалення власної практичної майстерності, готувалися до всеукраїнських і міжнародних музичних конкурсів тощо. Адже не секрет, що війна внесла значні корективи у мистецьке життя нашої країни, внаслідок чого воно значно послабилось.

Існує думка, що зараз не час на музичні фестивалі та конкурси, і взагалі, країні не до музики, оскільки все суспільство повинне сконсолідуватися навколо нашої майбутньої перемоги у цій війні. Але не варто забувати, що музика – це могутня ідеологічна зброя, саме музиканти всього світу в перші години і дні війни, коли політики і очільники багатьох держав приречено очікували швидкої поразки України від росії, на найбільших оперних та концертних сценах Європи, США та Японії піднесли свій голос у захист свободи та незалежності України, починаючи або закінчуючи оперні вистави та концерти гімном

«Ще не вмерла Україна» М.Вербицького. Цим актом вони виявляли солідарність з народом України та його безпрецедентну підтримку.

Цьогорічний міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «InterSvitiaz accomuzic – 2024», що вже чотирнадцятий раз відбувається у Луцьку, можна окреслити словом «подвижництво», тобто, розглядати як приклад самовідданої діяльності його організаторів, спрямованої на досягнення високої мети. Адже погодьмося, що у нинішніх умовах, коли коштів не завжди вистачає навіть на зарплату викладачам, організувати такого високого міжнародного рівня конкурс, із залученням великої кількості учасників – справа дуже складна, якщо брати до уваги той факт, що мистецький захід тривав три дні, з 20 по 22 березня, на різних мистецьких сценах Луцька. Конкурс відбувався під патронатом міністерства освіти і науки України, департаменту культури, молоді та спорту Волинської облдержадміністрації. Його організатором є факультет культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки, а співорганізаторами Волинська обласна організація Національної всеукраїнської музичної спілки, місцевий осередок спілки композиторів України та луцька музична школа №1 імені Ф. Шопена. Але головним ініціатором проведення конкурсу «InterSvitiaz accomuzic-2024, його творчим натхненником та незмінним директором упродовж чотирнадцяти років є Петро Шиманський – голова Волинської філії асоціації баяністів-акордеоністів України та Волинської обласної організації національної музичної спілки, доктор філософії, доцент Волинського національного університету ім. Лесі Українки.

На урочистому відкритті конкурсу, яке відбулося 20 березня у концертній залі музичної школи імені Ф. Шопена, про важливість його проведення саме у час війни наголошували у своїх виступах не лише П. Шиманський, Олександр Хвіщук -директор департаменту культури, молоді та спорту волинської облдержадміністрації, Наталія Благовірна – проректор з виховної роботи та навчальних комунікацій Волинського національного університету та Віталій Охманюк – декан факультету культури і мистецтв. Про благодіючий вплив музики на сучасне українське суспільство, яке змушене жити в умовах війни, особливо на наших воїнів, які перебувають на передовій, про свідоме патріотичне виховання «визвольного мистецького руху» наголошував у своєму виступі один із спонсорів мистецького заходу, представник соціально-відповідального бізнесу, керівник громадської організації «Транспортний рух» Владислав Оніщук. Музика повинна звучати і під час війни. Тому підтримка мистецьких проєктів такого рівня, на його думку, у ці дні набуває особливої ваги, зокрема, коли це безпосередньо стосується майбутнього нашої молоді. Одним із спонсорів стала також родина відомого українського педагога Феофана Щегельського, який виховав цілу плеяду талановитих баяністів, серед яких і організатори луцького конкурсу.

Про високий міжнародний статус і авторитетність конкурсу «InterSvitiaz accomuzic-2024 свідчить і склад його журі, членами якого є відомі зарубіжні музиканти-педагоги, зокрема, П. Хололовіч – професор і завідувач кафедри акордеону Катовицької музичної академії ім. К. Шимановського. Очолив журі Володимир Рунчак – митець з європейським визнанням, який свій музичний шлях розпочав саме у Луцьку, в класі Ф. Щегельського. В. Рунчак закінчив Національну музичну академію в Києві як баяніст і композитор, чий авторські концерти з великим успіхом відбувалися у Мюнхені та Парижі, а твори виконувалися оркестрами Лондона, Аугсбурга, Цюриха тощо. В. Рунчак здобув визнання і як диригент, який пропагує сучасну українську та світову музику. Тому великим подарунком для лучан став авторський концерт митця, який відбувся у рамках конкурсу. Твори В. Рунчака для баяна, що прозвучали у концерті, зокрема, *Passione* (соната № 1), «Messa da requiem» були написані ще у 1980-х роках, але сприймалися публікою дуже актуально, резонуючи в контексті сучасних українських трагічних подій. Їх можна окреслити як жанр «меморіалу», що символізує не лише пам'ять культури, а також авторську, людську, етичну позицію. Звідси – відповідні назви, а саме – Страсті (*Passione*), Заупокійна месса. Знаменно, що твори В.Рунчака прозвучали у виконанні ще одного члена журі, Романа Пунейка – талановитого і перспективного молодого виконавця, лауреата всеукраїнських і міжнародних конкурсів, старшого викладача Львівської національної музичної академії імені М. Лисенка.

Метою конкурсу (про це заявлено в офіційному буклеті) є популяризація баянно-акордеонного виконавського мистецтва; репрезентація кращих творів української та світової класики, а також виявлення та підтримка обдарованої учнівської та студентської молоді.

Література:

1. Зінська Т.В. Музично-виконавське мистецтво в соціокультурному просторі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2011. 18 с.